

مؤسسه نورهدایت

از ابتدا تا امروز

اولین مجتهد و مجدد شریعت در کشور بنده آیه الله العظمی آقای سید دلداری علی نقوی غفران مآب که اولین بار در این کشور در تاریخ ۱۳ رجب سنه ۱۲۰۰ هـ نماز جماعت شیعه را بنیان نهاد و خودش مسئولیت امامت را نیز عهده دار شد. و در تاریخ ۲۷ رجب سنه ۱۲۰۰ هـ اولین نماز جمعه نیز به امامت ایشان خوانده شده. مصنفات و مؤلفات وسیعی های این بزرگوار، دین و شریعت را در قالب های درست عرضه کرد. و ایشان تلاش و سعی می کرد که نورهدایت را به تمام گوشه آسیای جنوب برساند. و به اجتماع شیعی قیادت دینی عنایت فرمود. و برای گسترش برنامه های تبلیغاتی ایشان در تاریخ ۱۵ جمادی الاول ۱۲۲۲ هـ مطابق ۱۶ ژانویه ۲۰۰۳ در روز تولد امام علی بن حسین زین العابدین علیه الصلوٰه والسلام مؤسسه نورهدایت زیر سرپرستی حجة الاسلام آقای سید کلب جواد نقوی امام جمعه در شهر لکنؤ تاسیس شد.

مؤسسه نورهدایت که در این مدت کوتاه فعالیت های که در شعبه های مختلف انجام داده، درج ذیل است.

شعبه نشر و اشاعت

ماهنامه شعاع عمل:

از ماه محرم ۱۴۲۵ هـ مطابق مارس ۲۰۰۴ م یک ماهنامه معیاری و تحقیقی بنام ”شعاع عمل“ به زبان های اردو و هندی در هر ماه منتشر می شود این ماهنامه حدود هشت صد جلد به کتابخانه ها، علماء و محققین در هند و خارج از هند مفت و مجانی فرستاده می شود. فقط از دو بیست نفر بعنوان هزینه عضویت دو بیست روپیه سالانه گرفته میشود. در این ماهنامه بیشتر نوشته های عالمانی پذیرفته می شود که آثار علمی شان برای صاحبان تحقیق و پژوهش، حیثیت مرکزی و محوری داشته باشد. یا نوشته های که علیرغم امتداد زمان چاپ نشده اند.

چنانچه از شماره خصوصی ماه محرم ۱۴۲۵ هـ مطابق مارس ۲۰۰۴ ع گرفته تا این زمان یعنی ربیع

الاول ۱۴۳۸ هـ مطابق دسمبر ۲۰۱۶ م، ۱۴۲ ماهنامه چاپ و منتشر شده است. این ماهنامه در هر ماه مشتمل بر بیش از ۷۲ صفحه میباشد ولی تا این زمان ۱۹ ماهنامه پر حجم و خصوصی مشتمل بر بیشتر از ۱۴۸ صفحه انتشار یافته است که در میان آن علاوه بر ماهنامه های خصوصی محرم، به عناوین مرسل اعظم، اتحاد اسلامی، سیده عالم، امام حسن عسکری، سیده زینب و اربعین قابل ذکر میباشد. هریک از این ماهنامه ها حیثیت اش سندی میباشد. در این ماهنامه از آغاز کار تا این زمان ۱۳۵ اداریه (از آغاز کار تا چند سال اداریه به شکل نشر و نظم از آن مدیر ماهنامه اسیف جائسی بوده است و بعد از آن تا این زمان، اداریه به قلم مسئول نظارت ماهنامه، ادیب با کمال م. ر. عابد می باشد و ۹۲۰ مقالات تحقیقی و معیاری و ۱۲۰ خبر مهم متعلق به کشور ایران، ۳۴ خبر متعلق به و صدر جمهوری اسلامی ایران ۷۰ خبر مهم در رابطه با سرزمین فلسطین و مظلومان آن و ۳۰ خبر مهم در رابطه با ولی امر مسلمین آیه الله العظمی سید علی خامنه ای مد ظله العالی و ۵۰ اخبار فہم متعلق به کشور عراق و حالات آن و ۱۱ خبر در رابطه بالبنان و حمایت از مظلومان فلسطین و احتجاج آقای سید کلب جواد امام جمعه در شهر لکنهؤ علیه آمریکا و اسرائیل و ۲۵۲ اخبار مهم در رابطه با فعالیت های شیعیان هند نیز به زبان اردو و انتشار یافته است. و در رابطه با کشورهای مختلف نیز اخبارات مهم منتشر شده است. علاوه، ۱۰ پیام از بنیان گذار انقلاب اسلامی ایران امام خمینی علیه السلام، ۱۴ ام از مقام معظم رهبری هفت پیام از صدر جمهوری اسلامی ایران آقای احمدی نژاد، ۴ پیام از سید حسن نصر الله، ۴۸ پیام از آقای سید کلب جواد ۱۰۰ پیام از محقق عظیم آیه الله العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراه و هفت پیام از فرزند برومند شان پروفیسور علامه سید علی محمد نقوی انتشار یافته است. چون ماهنامه شعاع عمل علاوه بر اینکه یک مجله تحقیقی و مذهبی می باشد، به ادب فارسی وارد و نیز سعی عمیق انجام میدهد بنا بر این علاوه به نوحه و سلام تقریباً ۸۰ مرثی هم در آن شائع شده است. تا آنجا که امکان هست از شعراء محققین هندوستان استفاده می شود. و چون طبقه جوانان در هند در مقایسه با زبان اردو، به زبان هندی بیشتر علاقه دارند و دوست دارند که آثار تشیع را به زبان هندی مطالعه کنند لذا ۱۶ صفحه نوشته ها و مقالات به صورت چکیده در زبان هندی میباشد، چنانچه از اول کار تا امروز ۶۰۴ مقالات ناب و تحقیقی و تبلیغی انتشار یافته است ۸۷۸ خبر مهم در رابطه با ایران، هندوستان، فلسطین، عراق، لبنان منتشر شده است.

با توجه به اینکه علاوه به مضامین طبع شده در شعاع عمل تا حالا صد با مضامین تائپ شده برای

طباعه آماده است و انشاء الله در زمانهای مختلف شائع میشوند. این موسسه تا حالا ۳۰ کتاب نیز چاپ و منتشر نموده است که ۲۵ کتاب از آن به زبان اردو میباشد که از این ۱۹ کتاب در موضوعات گوناگون و مختلف منشور و شش تایی آن منظوم می باشد، علاوه بر آن، چهار کتاب به زبان هندی چاپ و منتشر شده است.

معرفی کتابهای که از این موسسه چاپ شده

(۱) در شعبه اشاعت این موسسه بوسیله اشاعت کتاب مستقل، تصنیف ولی امر مسلمین آیه الله العظمی سید علی خامنه ای مد ظله العالی به نام ”امام زین العابدین (علیه السلام) کی زندگی پر ایک تحقیقی مقالہ“ (بررسی زندگانی امام زین العابدین (علیه السلام)) آغاز شد که آنرا آقای ولی الحسن رضوی ترجمه کرده و اداره اش را آقای مصطفی حسین نقوی المعروف به اسیف جائسی نوشته است. این کتاب مشتمل بر ۱۲۱ صفحه میباشد و در ماه سپتامبر سال ۲۰۰۳ م به چاپ رسیده این کتاب، اولین حلقه این سلسله میباشد.

(۲) دومین اشاعت بعنوان ”تصور مهدی“ به زبان اردو می باشد که تصنیف فیلسوف اسلام آیه الله باقر الصدر میباشد که مشتمل بر ۷۲ صفحه است و این نیز در همین ماه ۲۰۰۳ م انتشار یافت، در این کتاب پاسخ به پرسش های است که در رابطه به وجود امام عصر (عج) و غیبت و زندگی و طول عمر آنجناب که مورد اشکال عناصر مخالف و افراد روشنفکرمی باشد، پرداخته است. اداره آن نیز نوشته مصطفی حسین نقوی المعروف به اسیف جائسی می باشد.

(۳) سومین پیشکش این موسسه بعنوان ”نشان راه“ به زبان هندی میباشد در این کتاب مقالات مربوط به اصلاح جامعه و تربیت آنان از خطیب انقلاب آقای حسن ظفر نقوی از کشور پاکستان میباشد و در این کتاب مصنف درباره انحرافات اجتماع از خط راست صحبت کرده سپس نشان داده است که چطور می توان آنها را از بین برد، ملت خوابیده را بیدار نموده، دعوت به عمل نموده است. اصل کتاب در زبان اردو بوده ولی آقای حیدر علی به سعی و تلاش زیاد آنرا به زبان هندی در آورده است مؤلف کتاب درباره اشاعت آن یک سپاس نامه نوشته است که در این کتاب موجود است. اداره آن نیز اسیف جائسی نوشته است و مقدمه اش را آقای آل محمد رزمی پاکستانی نوشته است، این کتاب مشتمل بر ۱۷۲ صفحه است در ماه ژوئن در سال ۲۰۰۵ م اشاعت یافت.

(۴) گلکده مناقب:

این کتاب مشتمل بر ۱۱۰ صفحه و منظوم است در این منظومات غزلها، قصائد و مناقب عالمان بزرگ است که آنان علاوه بر این، شاعران برجسته نیز بوده اند. این مجموعه را آقای حیدر علی مرتب نموده است اداریه بعنوان ”شموس علم و ادب“، بقلم اسیف جائسی میباشد و در آن تذکره آن عالمان بزرگ بطور مبسوط وجود دارد. این مجموعه در ماه ژانویه ۲۰۰۵م انتشار یافته و در آخر آن قطعه تاریخ طباعت به سال هجری را تنویر نگروری و به سال میلادی آقای قائم مهدی نقوی تذهیب نگروری گفته است علاوه بر آن، قطعه تاریخ طباعت بقلم خانم بنت زهر نقوی ندی آل هندی و آقای اثیر جائسی نیز است.

(۵) علمدار کر بلا: (پرچم دار کر بلا)

بزبان هندی دومین، و باعتبار مجموع، پنجمین اثر است. این کتاب مشتمل بر ۱۳۱ صفحه است و شخصیت معروف از خانواده اجتهاد آقای شکیل حسن شمسی که به زبان هندی نیز مهارت دارد در این کتاب، تذکره فرمان برداری و زندگی حماسی و حالات خانوادگی مولا حضرت عباس علیه السلام و کارهای نمایان و بی مثال آن قهرمان در کر بلا را بشکل مبسوط و مفصل به صورت جذاب نوشته است. در این کتاب نیز اداریه بقلم اسیف جائسی، (رئیس مؤسسه نوربدایت) میباشد این کتاب در ماه اگست ۲۰۰۵م انتشار یافته است.

(۶) هندوستان میں شیعیت کی تاریخ و وصیت نامه حضرت غفران مآب: (تاریخ شیعہ در ہند و وصیت نامه حضرت غفران مآب)

این اثر مهمترین و ششمین کتاب این مؤسسه میباشد که در سال ۲۰۰۶م انتشار یافت.

مندرجات آن حسب ذیل میباشد (۱) اداریه بقلم مصطفی حسین اسیف جائسی است (۲) ”تشیع در هند“ بقلم صفوة العلماء مولانا سید کلب عابد نقوی طاب ثراه (۳) ”شیعہ کنفرانس“ بقلم عمدة العلماء سید کلب حسین طاب ثراه (۴) ”تاریخ اجمالی تشیع و بناء شیعہ کنفرانس“ بقلم شیخ ممتاز حسین جونپوری طاب ثراه (۵) یک گذارش بقلم آقای م.ر. عابد (۶) دور نمای مختصری از تاریخ تشیع بقلم آية الله العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراه (۷) ”مذهب شیعہ در یک نگاه“ بقلم سید العلماء آية الله العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراه و بعد از آن، کتاب تاریخ تشیع در هند آغاز می شود که مؤلف اش ادیب با عظمت آقای سید

محمد باقر شمس طاب ثراه است. وبعد از آن مقاله تحقیقی و طولانی، در آخر کتاب ترجمه الوصیه والنصیحة بقلم آقا سید محمد جعفر قدسی است. آن نیز با وجود اینکه در این کتاب وجود دارد ولی در حقیقت یک کتاب مستقل و بسیار مهم است. و چرا این طور نباشد زیرا این ترجمه وصیت نامه اولین مجتهد در بند حضرت دلدار علی نقوی غفران مآب است، حضرت غفران مآب ظاهراً به پسر خود حضرت سلطان العلماء سید محمد رضوان مآب این وصیت نامه را نوشت ولی بر فرد از ملت می تواند از آن استفاده کند. درباره این وصیت نامه همراه با تقریظ علامه هندی آیه الله سید محمد نقوی طاب ثراه، تقریظ دیگر بقلم سندا العلماء سید رضی حسن جائسی نیز است. سپس بعنوان "عرض مترجم" ترجمه نگار و امتیاز الشعراء آقا و مولانا سید محمد جعفر قدسی تحریر ذاتی دارد و در آخر کتاب بعنوان "تاریخ اشاعت پاک" یک مسدس، نتیجه فکر ادیب با کمال جناب م. ر. عابد لکنوی می باشد که از مصراع آخرین اش تاریخ اشاعت این کتاب بر می آید. کل کتاب مشتمل بر ۱۴۰ صفحه است. ولی از لحاظ اهمیت منفرد و بی مثال است.

(۷) انسان اعظم:

بفتمین و عالی شان اثر مؤسسه می باشد. در آن همراه با نظریات حیرت انگیز و اقوال محققین و دانشمندان ملل جهان راجع به زندگی حیرت انگیز انسان اعظم و انسان کامل حضرت امام علی علیه السلام بیان مبسوط می باشد. این کتاب، یک تصنیف ممتاز در میان نوشته های علامه هندی آیه الله سید احمد نقوی طاب ثراه می باشد. که مشتمل بر ۲۳۶ صفحه می باشد در ماه دسامبر ۲۰۰۶ م انتشار یافته. در این کتاب، بعد از فهرست عناوین، اداریه از آقا سید مصطفی حسین جائسی می باشد سپس به عنوان "انسان اعظم"، مقدمه ای تحقیقی مشتمل بر ۱۳ صفحه بقلم م. ر. عابد است. ایشان در آخر مقدمه اش، منظومه ای نیز در رابطه با اشاعت کتاب نوشته است که در آخرین مصرع، تاریخ اشاعت اش نیز می باشد. بعد از آن، تبصره ای است از سرپرست مؤسسه نور هدایت آقای سید کلب جواد نقوی سپس تبصره ای مختصر ولی جامع، بقلم علامه سید مجتبی حسن کامونپوری نیز می باشد. در آخر کتاب آقای م. ر. عابد، مآخذ کتاب را با نهایت دقت ترتیب داده است.

(۸) امیر مختار:

این موسسه در راستای بیشتر داهداف خود، در ماه ژانویه سال ۲۰۰۷ م مجموعه مقالاتی بعنوان

امیر مختار رحمۃ اللہ علیہ منتشر کرد که حاوی - ۲۷۰ صفحه و مجموع سخنرانیهای خطیب انقلاب آقای حسن ظفر نقوی پاکستانی است در آن سرگذشت کامل وزندگی حماسی حضرت مختار رحمۃ اللہ علیہ بیان شده است در آغاز کتاب چند اشعار به گفته ریحان اعظمی در مدح حضرت مختار میباشد بعد از آن تشکر نامه در رابطه با اشاعت کتاب سپس تذکره خانواده مصنف با اختصار بیان شده است و درباره این کتاب، اسیف جائسی تبصره ای نوشته است - بعد از آن ادیب با کمال م - عابد مقدمه تحقیقی نوشته است که بوسیله آن خوبی اش چند برابر شده است - علاوه، زیر عنوان ”امیر مختار ستاره درخشان“ تبصره ای از پروفیسور ایس - جی - عباس وجود دارد و پیش از سخنرانی ها تهنیت نامه از آقای سید کلب جواد نقوی است - سپس تقریظ سید عابد حسین حسینی است این کتاب برای افرادی که ذوق مطالعه دارند و نیز برای خطیبان هدیه خوبی است -

(۹) شیعه سنی سمجھوتہ: (مصالحت بین شیعه و سنی)

این کتابچه مختصر بزبان اردو و ہندی در رابطه با مصالحت و ہمدوستی برای دسته های ماتمی مربوط بہ ماہای محرم و صفر در شہر لکنو است و روی سرورق بیٹی از منظومہ اتحاد نوشتہ شدہ است و این منظومہ از آقای صفی لکنوی است - - - - -
در آخر مقدمہ کوتاہ از اسیف جائسی است کہ متعلق بہ روی داد ہا پیش از مصالحت میباشد -

(۱۰) آیات محکم:

این کتاب حاوی ۸۴ صفحه در ماہ نوامبر سال ۲۰۰۷ م انتشار یافتہ - از نام این کتاب پیدا است کہ محتوای این کتاب چیست؟ مؤلف اش دکتر الحاج رضا حسین در مقدمہ این کتاب می فرماید - من ہمان آیات محکم جمع آوری کردہ ام کہ برای ہدایت و رہبری در زندگی روزمرہ مان لازم و ضروری است “ اداریہ این کتاب بقلم اسیف جائسی میباشد سپس تقریظ پر بصیرت بقلم خطیب انقلاب مولانا حسن ظفر پاکستانی میباشد - خلاصہ آنکہ برای زندگی کردن زیر سایہ قرآنی، این کتاب بسیار کار آمد است -

(۱۱) صحیفۃ الساجدین:

در راستای انتشارات موسسه نور هدایت در رابطه با ادعیه، زیارات و قصائد، این اولین مجموعه ایست کہ در آن دو کتابچہ در بارہ ادعیه و زیارات را آقای پرنس سرتاج مرزا مرحوم یکجا نمودہ و بخاطر

خواندن در مراسم چہار دہ معصومین علیہ السلام اشعار منتخب شعراء بزرگ را شامل شدہ کہ از این بابت این کتاب را بسیار کار آمد شدہ است روی صفحہ چہارم این کتاب اداریہ نوشتہ (تذیب نگہوری) است این کتاب در ماہ فور یہ ۲۰۰۸ م انتشار یافتہ۔

(۱۲) (۱۳) صہیونی دہشت گردی و اسرائیل کا آنک واد: (تیورور یسم یھودی و اسرائیل)

این سفرنامہ آقای شکیل حسن شمسی است کہ بزبان اردو و ہندی بصورت جداگانہ و بشکل دو کتاب شایع شدہ است۔ در این کتاب دربارہ مشاہدات و تیورور یسم اسرائیل و یہودیت و نقشہ اساسی آنہا آگاہی دادہ شدہ است۔ وقتی کہ کتاب باز می شود یکطرف بیان ولی امر مسلمین آیۃ اللہ العظمی سید علی خامنہ ای مدظلہ العالی دربارہ بیدار ساختن نسل نو و طرف دیگر بیان سربراہ حزب اللہ حجتہ الاسلام سید حسن نصر اللہ شایع کردہ ایم کہ متعلق بہ اسرائیل شکست خوردہ است۔ مصنف، آن کتاب را بہ جوانان حماس و حزب اللہ و ناصران اسلام منسوب کردہ است۔ حزب اللہیانی کہ در کند کردن نوک خنجر خور با خون مصروف اند۔ سپس اداریہ بقلم سیف جائسی است و تحریر آقای عزیز برنی است کہ سرگروہ رسانہ اردو ”سہارا“ است ایشان در پیشگفتار خود، این کتاب را دستاویز کامل شمردہ است روی یک طرف کتاب، مناظر تیورور یستی و ظلم و جور اسرائیل نشان دادہ شدہ است و طرف دیگر پیام آقای سید کلب جواد از حیث شکل و معنی، قابل دید است اشاعت ہر یک از این دو کتاب در ماہ سیتامبر ۲۰۰۸ م بودہ است۔

(۱۴) امام حسینؑ کا سندیش مانوتہ کے نام: (پیام امام حسینؑ بہ انسانیت)

در واقع این کتابچہ مختصر، ترجمہ ہندی آن مقالہ و مضمونی است کہ محقق بزرگ آیۃ اللہ العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراہ آنرا بعنوان ”پیام امام حسینؑ بہ جہان انسانیت“ نوشتہ بودند و دکنتر مولانا سید کلب صادق آنرا بزبان ہندی ترجمہ کردہ است۔ در این مقالہ سید العلماء از زبان امام حسینؑ ایشان را معرفی کردہ و مسافرت از مدینہ تا کربلا و قربانی آن بزرگوار و پیام ایشان بہ جہان انسانیت از زبان امام حسینؑ، علیہ السلام تحریر کردہ است، این کتابچہ حاوی ۲۰ صفحہ ایست و قبل از شروع مقالہ، در یک صفحہ اداریہ است کہ آنرا دبیر مؤسسہ سیف جائسی بہ رشتہ تحریر در آورده است۔

(۱۵) اسلامی عقیدے (عقائد اسلامی)

بخش اول (هندی) صفحه اداریه است کتاب که حاوی ۲۸۰ صفحه است و ترجمه هندی جلد اول است که نویسنده معروف ایرانی آیه الله سید مجتبی موسوی لاری آنرا در چهار جلد نوشته است و مشتمل بر عقائد اسلامی است. قائم مهدی نقوی تذهیب نگروری آنرا بزبان هندی ترجمه کرده است بعد، آقای م-ر- عابد که از زبان های اردو، هندی و انگلیسی بخوبی و آشنائی دارد آنرا ترتیب و تصحیح کرده است. و در آغاز کتاب زیر عنوان ”پرکاشک کی میز“ (از میز ناشر) اداره اسیف جائسی سپس پیام ترجمان مجلس دولتی آقای انل مصر است. بعد، بعنوان ”سمجھ کی پھل“ (آغاز فهم) مقدمه دانش افروز م-ر- عابد است و بعد از مقدمه کتاب زیر عنوان ’اپنی بات‘ (حرف خود) آقای تذهیب نگروری زندیگنامه مصنف کتاب آیه الله مجتبی موسوی لاری را به اختصار ذکر نموده است و نیز مشکلاتی را بیان کرده است که مترجمین با آن مواجه می شوند. بعد از این مضمون، مقدمه ای که بقلم مصنف بوده، ترجمه هندی آن میباشد. در این کتاب مسائل خدا شناسی، عدل، جبر و اختیار، قضاء و قدر با دلیل بیان شده است. جانب چپ این کتاب عکس جمعیتی است که کعبه را طواف می کنند و آن نشان می دهد که در باره احترام خانه کعبه همه مسلمان متحد اند و سمت راست کتاب همراه عکس، معرفی مختصری از مصنف صورت گرفته است در جذابیت کتاب افزوده هست. این کتاب در ماه ژانویه ۲۰۰۹ م انتشار یافته.

(۱۶) کلام زائره:

در این کتاب ۲۱ نوحه های نوشته بقلم خانم مرضیه شمسی زائره وجود دارد که دختر خطیب شام غریبان عمده العلماء آیه الله سید کلب حسین طاب ثراه است. این کتاب که حاوی ۵۲ صفحه است قبل از همه، اداره آن نوشته اسیف جائسی است سپس بعنوان ”ایک زائره کی شاعری“ (شاعری یک زائره) که فرزند ارجمند اش و معروف و صاحب قلم آقای شکیل حسن شمسی مقدمه ای نوشته است که بسیار مفید است در آخرش قطعه تاریخ کتاب نوشته بنت زهراندی آل هندی است، اشاعت این کتاب نیز در ماه ژانویه سال ۲۰۰۹ م بوده و روی کتاب عکس حسینی غفران مآب جاذب نظر است.

(۱۷) آسرا: (امید)

مجموعه اشعار است که در آن حمد، نعت، منظومات، منقبت ها، قصائد، سلام ها قطعات و مسدس

ها غرض که حاوی ۲۷۰ صفحه است. این مجموعه اثر یک شاعر جوانیست که در منطقه بهرائچ نزدیک لکنؤ زندگی می کند. واداریه در آن نوشته اسیف جائسی است و تبصره ای مختصر جامع است که آنرا آقای سید کلب جواد نقوی نوشته است. سپس زیر عنوان ”یا الہی یہ ماجرا کیا ہے“ (خدا یا این چه معما ایست) مقدمه ای است حاوی معلومات مفید یست که آنرا م.ر.ر عابد نوشته است بعد زیر عنوان ”منظور ہے گزارش احوال واقعی“ (عرض احوال واقعی منظور است) مصنف کتاب درباره خود و اشعارش نوشته است و بعد از آن دو باب در این کتاب عنوان شده است (۱) باب الفضائل (۲) باب المصائب. در باب اول علاوه بر حمد، نعت، نظم، قصیده، منقبت و سلام، دو مسدس نیز وجود دارد، و در باب المصائب نوحه است. و بعد بعنوان ”اتحاد“ یک نظم است و در اخیر، تاریخ اشاعت آسرا است که نظم تاریخی است. م.ر.ر عابد آنرا گفته است و از مصرع آخر، تاریخ اشاعت آسرا، ظاہری می شود. سمت راست عکس حرم امام حسین علیہ السلام خیلی جاذب است و سمت چپ عکس مصنف کتاب است، انتشار این کتاب در ماه مه سال ۲۰۰۹ م بوده است.

(۱۸) دُرّ نایاب:

در سلسله اشاعتی موسسه نور هدایت این، هیجد همین اثر می باشد در آن ۱۲/ سلام و شعر، ۱۳/ و منقبت است که آنرا مرثیه خوان معروف از منطقه بهرائچ آقای یاور حسین رضوی گفته است. و کامل کتاب دارای ۴۰ صفحه است واداریه در این کتاب نیز نوشته اسیف جائسی است و سپس مقدمه ای است آنرا آقای م.ر.ر عابد درباره مرثیه خوانی و شعر گوئی نوشته است و باین علت کتاب بسیار جالب شده است. و مسوده این کتاب را فرزند مصنف آقای مظہر سعید باصرار پدرش برای اشاعت به موسسه در آخر زندگی او داده بود و مصنف کتاب می خواست که در زندگی اش چاپ شود ولی چون او به بیماری سرطان مبتلا بود لذا زندگی اش وفا نکرده و روزی که این کتاب آماده برای ارسال به بهرائچ بوده یک شب قبل از آن فوت کرد. گرچه خبر چاپ شدن کتاب به ایشان به توسط تلفن رسیده بود. ولی پیش از آنکه کتاب به دستش برسد پروانه مرگ رسید، خداوند بحرم محمد و آل محمد درجاتش را بلند بفرماید. این کتاب در ماه مه سال ۲۰۰۹ م انتشار یافته. سمت راست کتاب عکس حرم امام حسین (ع) و سمت چپ عکس مصنف کتاب وجود دارد.

(۱۹) صراط سکون:

سال اشاعت سپتامبر ۲۰۰۹م و حاوی ۲۰۸ صفحه است و این کتاب از لحاظ ترتیب نوزدهمین چاپ مؤسسه است و مصنف کتاب دکتر سید رضا حسین نقوی رمز است۔ ایشان در این کتاب راه های آسان و مؤثر برای آرامش قلبی در بهبوه زمانِ امروزی نشان داده شده است که به کار بردن آن یک انسان می تواند نفس خویش را آرام سازد۔ این کتاب بسیار کار آمد است۔ اداریه آن را نیز اسیف جائسی و تقریظ را آقای جابر جوراسی و مقدمه بسیار تحقیقی را ادیب با کمال مـر۔ عابد نوشته است و در آخر کتاب تاریخ چاپ این کتاب نظم آورده است در اخیر درباره کتاب های دیگر مصنف معلومات مختصری داده شده است۔ جانب چپ کتاب، عکس مصنف و سمت راست مناظر کبوتران پرواز کننده در فضا با سکون و این به لحاظ نام کتاب بسیار مناسب است۔

(۲۰) دعاء کمیل:

این کتاب حاوی ۸۶ صفحه میباشد و سال چاپ آن ماه اکتبر ۲۰۰۹م است و ترجمه اردو آن مال شیخ محسن علی نجفی است و پیش از دعا، مترجم درباره عظمت و فضیلت و نیروی دعا با یاری چند احادیث، مقدمه نیز نوشته است۔

(۲۱) انوار معصومین:

با اعتبار حجم این ضخیم ترین کتاب مؤسسه است مشتمل بر ۸۲۰ صفحه است این کتاب که خانم دکتر نور النساء در باره ”زندگانی پاک امامان معصوم علیهم السلام“ نوشته است۔ و بعد از فهرست عناوین بعنوان ”میز ناشر“ اداریه اسیف جائسی نوشته است، و سپس به عنوان ”نور کے نام“ (بنام نور) مقدمه تحقیقی بقلم مـر۔ عابد است که بدین وسیله زیبایی معنوی کتاب دو برابر شده است درباره تاریخ اشاعت کتاب او یک نظم گفته است که در آخر کتاب وجود دارد و فهرست مآخذ نیز در آخر کتاب میباشد در این کتاب سعی شده است که درباره احوال معصومین علیهم السلام مطالب بحد کفایت یکجا شود۔ این کتاب برای هر فردی که دارای فکر و اندیشه است هدیه خوبی است۔

(۲۲) نور نعمت (ایشوریہ پر دت و پنجن) لکنؤ کا دسترخوان: (دسترخوان لکنؤ)

کامل کتاب مشتمل بر ۱۱۴ صفحه است و خانم نور النساء در این کتاب، راه درست کردن غذاهای

مختلف شہر لکھنؤ بہ طریق سادہ نشان دہا ہے۔ و در امور خانہ این کتاب برای خانم ہا بسیار مفید است۔
از ظاہر کتاب می فہمید کہ در آن چیست؟ این کتاب در ماہ ژانویہ سال ۲۰۱۰ م منتشر شد۔

(۲۳) تاثیر عزرا (نوحہ جات شاعرات خاندان اجتہاد مع مختصر معرفی) حصہ اول:

این کتاب دارای ۷۶ صفحہ است، گرچہ این کتاب از حیث حجم مختصر است ولی باعتبار اہمیت بزرگتر از کتاب ہای ضخیم است۔ چرا کہ ۵۹ شاعرات از خانوادہ غفران مآب در این کتاب یک جامعہ معرفی شدہ اند و این کار را شاعرہ با استعداد خانم مرضیہ شمس زائرہ نقوی از خاندان اجتہاد انجام دہا ہے۔ و در آغاز کتاب اداریہ را اسیف جائسی نوشتہ است کہ خودش بحد کافی در بارہ تاریخ خاندان اجتہاد آشنائی دارد، و برای این کتاب بسیار معاون بودہ است و بعد م۔ ر۔ عابد مقدمہ نوشتہ است سپس مؤلفۂ کتاب ترتیب در دنیای علم و شعر گوئی از بانوان خاندان اجتہاد را معرفی نمودہ کلام ۵۹ شاعرہ را بہ ترتیب شائع کردہ است۔ و در آخر کتاب قطعات تاریخ طباعت و اشاعت مال اسیف جائسی و خانم بنت زہرا میباشد۔ جانب راست تصویر حسینیۂ غفران مآب میباشد این کتاب در ماہ ژانویہ سال ۲۰۱۱ م شائع شدہ است بیست و سومین اثر مؤسسہ است۔

(۲۴) کونین کی دولت :- (سرمایہ کونین)

مصنفہ محترمہ بنت زہرا نقوی ندی الہندی و محترمہ تنظیم زہرا نقوی کنیز اکبر پوری۔ کہ ہر دو خواہران حقیقی ہستند، این کتاب مجموعہ کلامی است کہ در آن حمد، نعت، منظومات، منقبت ہا، سلام ہا چاپ شدہ اند۔ خصوصیت این مجموعہ این است کہ ہمہ کتاب از سرورق تا آخر بصورت شعر است۔ مثلاً عرض ناشر منظوم است۔

بعد از آن بعنوان ”تنظیم حق ندی“ از قلم آقای ادیب با کمال م۔ ر۔ عابد مقدمہ بصورت منظوم است و تاریخ اشاعت ہم از قلم م۔ ر۔ عابد منظوم است۔ پس از تاریخ اشاعت ”خلاصۂ سفر زندگی“ از قلم خود مصنفہ کتاب محترمہ خاتم بنت زہرا نقوی ندی الہندی است بعد از آن سلسلۂ حمد و نعت و مناقب و غیرہ است این کتاب مشتمل بر ۶۰ صفحہ است۔

انتشار این کتاب در ماہ آوریل ۲۰۱۱ م ہودہ است۔

(۲۵)۔ قرآنی آیات در مدح مولائے کائنات :-

مصنفہ الحاج آقای دکتر سید رضا حسین نقوی رمز این کتاب از اسم اش معلوم است کہ آیاتی کہ در مدح مولائے کائنات علیہ السلام حضرت علی بن ابیطالب علیہ السلام نازل گردید ہمراہ ترجمہ و تفسیر در این کتاب جمع شدہ است۔

این کتاب مشتمل بر ۱۴۴ صفحہ است در اول کتاب بعنوان ”عرض نور“ ادارہ آقای مصطفیٰ حسین نقوی اسیف جائسی است و سپس شناسنامہ کتاب و مصنف کتاب از قلم آقای م۔ر۔ عابد است۔ و در آخر کتاب فہرست کتاب بہای شایع شدہ نور ہدایت فائونڈیشن است۔
انتشار این کتاب در ماہ ژوئن ۲۰۱۱ء است۔

(۲۶)۔ ماں (مادر)۔

نظم مشہور از شاعر اہلبیت علیہ السلام جناب سید نوشہ رضا رضا سرسوی است کہ در زبان اردو، ہندی و انگلیسی با ہم بصورت زیبا و دل نشین بہ چاپ رسیدہ است۔

”عرض نور“ (اداریہ) در اردو از قلم آقای مصطفیٰ حسین نقوی اسیف جائسی است۔ و بعد از آن از قلم م۔ر۔ عابد بعنوان ”رحمت عنوان، ربوبیت نشان ماں کے نام“ مقدمہ معلوماتی است و ہمراہ این اظہار نظر پروفیسور آقای وحید اختر علی گرہ و میثم عصر آقای فیروز حیدر عابدی متعلق بہ کتاب است۔ بعد از آن در مورد ”ماں“ یعنی مادر ۴۰ حدیث معصومین علیہم السلام میباشند۔ انتشار این کتاب در ماہ سپتامبر ۲۰۱۱ء است۔

(۲۷)۔ بہن (خواہر)

این کتاب نیز یکی از آثار آقای رضا سرسوی است بنام مجموعہ احمدی، کہ شامل نعت، منقبت، سلام و مسدس است۔ در این کتاب ہم در اردو از قلم آقای مصطفیٰ حسین نقوی اسیف جائسی بنام ”عرض نور“ ادارہ است۔ و سپس مقدمہ از قلم م۔ر۔ عابد بعنوان ”ماں بدل بہن کے نام“ است۔

و بعد از آن تأثرات سید جمال اصغر نقوی شمس آبادی، مولانا سید علی عباس سرسوی پاکستان، باقر صبا، و آقای فیاض زیدی کراچی میباشند۔

ویس از آن آغاز کتاب از حمد خدا است. این کتاب مشتمل بر ۱۲۰ صفحه می باشد و انتشار این کتاب در ماه سپتامبر ۲۰۱۱ء است.

(۲۸) - خدمات و عزائم نور هدایت فاؤنڈیشن:-

در این کتاب خدماتی که از ابتدا تا حال از طریق نور هدایت فاؤنڈیشن و همچنین برنامه های که در آینده قرار از طریق این اداره انجام بگیرد بصورت مفصل ذکر شده است. در این کتاب فرم های مختلف "هندوستانی شیعه انسائیکلوپیدیا" گنجانده شده است.

به تعداد ده هزار فرم "هندوستانی شیعه انسائیکلوپیدیا" برای داخل و خارج کشور بغرض رساندن به مردم بصورت مجانی ارسال نموده شده است. انتشار این کتاب در ماه اکتبر ۲۰۱۲ء است و مشتمل بر ۴۸ صفحه می باشد.

باز هم برای توسیع اشاعت "هندوستانی شیعه انسائیکلوپیدیا" این کتاب بزودی دوباره چاپ خواهد شد.

(۲۹) - فغان زائرہ:-

در این کتاب ۲۵ نوحه نوشته بقلم خانم مرضیه شمسی زائرہ وجود دارد که دختر خطیب شام غریباں عمدة العلماء آية الله سيد کلب حسين طیب ثراه است. قبل از آغاز نوحه حمد خدا و نعت رسول است. اداره آن نوشته آقای مصطفی حسین نقوی اسيف جائسی است. و بعد از اداره بعنوان "زائرہ کی نوحه نگاری: ایک تعارف" بقلم م-ر- عابد است. انتشار این کتاب در ماه نومبر ۲۰۱۲ء است و در آخر کتاب فهرست مطبوعات نور هدایت است.

(۳۰) بیٹی (دختر):- در این کتاب مجموعه های نوحه و سلام، منقبت و مخمس و مسدس و غیره مصنف شاعر اہلبیت سید نوشہ رضا رضا سیروی در ماه سپتامبر ۲۰۱۲ء شائع شده عرض ناشر این کتاب بقلم سید مصطفی حسین نقوی معروف به اسيف جائسی می باشند. و پیش لفظ از قلم ادیب با کمال م-ر- عابد است که این بمناسبت کتاب، بهترین مضمون بشمار می رود. علاوه به کتابهای مذکور تقریباً ۵۰ تا کتاب تائب شده برای طباعت آماده است. علاوه بر کتاب های مستقل که بالا مذکور است بمناسبت سالگرد عالم معروف و پرچم دار اتحاد بین المسلمین، صفوة العلماء مولانا سید کلب عابد نقوی رحمت مآب اعلی الله مقامه ہر سال ماہنامہ ای بعنوان شمارہ خاندان اجتہاد مشتمل بر تذکرہ علماء امامیہ ہند نیز

منتشر می شود و که از روز قیام مؤسسه نورهدایت تا امروز^۹ شماره خصوصی در این مورد شایع شده است. و هر شماره از لحاظ تحقیقی دستاویزی مهم بشمار میرود و تفصیل مطالب هر شماره حسب ذیل می باشد.

(۱) خاندان اجتهاد نمبر شماره،^۴ تاریخ اشاعت اکتوبر ۲۰۰۲

جانب راست این شماره عکس های هفت عالم از خاندان اجتهاد که عبارت اند از حضرت غفران مآب، سلطان العلماء سید محمد رضوان مآب، عماد العلماء سید مصطفی میر آغا، علیپن مآب، قدوة العلماء مولانا سید آقا حسن، عمدة العلماء مولانا سید کلب حسین معروف به کبن صاحب، ملاذ العلماء مولانا سید حسن و محقق اعظم سید العلماء آية الله سید علی نقی نقوی طاب ثراه می باشد. و طرف چپ ما بنامه، عکس های بنیان گذار و سرپرست مؤسسه نورهدایت مولانا سید کلب جواد نقوی مدظله و پدرش صفوة العلماء مولانا سید کلب عابد می باشد و اداریه در این شماره نوشته اسیف جائسی می باشد سپس اسیف جائسی بقلم خود یک مقاله طویل و تحقیقی مشتمل بر ۱۲ صفحه نوشته است که متعلق به شخصیت، حیات و کارنامه اولین مجتهد و مجدد شریعت آية الله العظمی سید دلدار علی غفران مآب رحمة الله علیه است بعد، زیر عنوان حدیث قدسی یک مسدس است مشتمل بر بیشتر از ۲۷ بیت. این مسدس، مرقع زندگی هدایت آموز حضرت غفران مآب می باشد و بعد مقاله ای است بعنوان ”سلطان العلماء و سید العلماء مرزا دبیر اعلی الله مقامه کی نظر میں“ (سلطان العلماء و سید العلماء در نظر مرزا دبیر اعلی الله مقامه) که آنرا عازم حسین زیدی نوشته است در این مقاله ایشان مرثیه عالی و مؤثر را از مرثی مرزا دبیر منتخب نموده است که در آن مرزا دبیر، سید العلماء و سلطان العلماء را بسیار تحسین فرموده است. بعد از آن

روی صفحه ۲۳ بعنوان ”مرجع اعظم آية الله العظمی میر آغا“ مقالاتی است که پراز معارف و تحقیقات است و آنرا فاضل نبیل چودھری سید سبط محمد نقوی مرحوم نوشته است و بعد یک مقاله تحقیقی است بعنوان ”فقیه اہل بیت سرکار شریعت مدار خاتم المتفقہین عماد العلماء مولانا سید مصطفی معروف به میر آغا صاحب علیپن مآب، که آنرا مصطفی حسین نقوی اسیف جائسی نوشته است. در آن تذکره حیات و فعالیت های برجسته حضرت علیپن مآب به اختصار ولی تحقیقی بیان شده است، این مضمون مشتمل بر ۴ صفحه است بعد از آن یک مقاله دیگری است که در آن زندگی و کارهای حضرت قدوة العلماء مولانا سید آقا حسن طاب ثراه ذکر شده است و در آخر مضمون، نظم ها و قطعات تاریخ شعراء بزرگ می باشد که در آن ایشان تاریخ وفات مولانا آقا حسن صاحب را بیان نموده ایشان را بسیار ستوده اند، و بعد از آن یک مقاله است که آنرا فاضل نبیل چودھری سید سبط محمد نقوی مرحوم نوشته است و بعنوان ”مولانا علی غضنفر

اجتہادی صاحب سر کار قدوۃ العلماء کے سرگرم رفیق کار“ (آقای حجۃ الاسلام سید علی غضنفر، رفیق کار قدوۃ العلماء) شائع شدہ است۔ و بعد از آن دوبارہ یک مضمون از اسیف جائسی درباره شاعری است کہ سواد خواندن و نوشتن اردو نداشت و با وجود آن، در ہر جائی کہ فرش سوگواری امام حسین علیہ السلام پھن می شود مراثنی و نوحہ ہای ایشان شنیدہ می شود این مضمون بعنوان ”اردو کا امی مرثیہ گو“ (امی مرثیہ گوی اردو) سید صادق علی نقوی حسین جائسی معروف بہ چھنگا صاحب، انتشار یافتہ است، و بعد از آن از ہمان شاعر امی، یک مرثیہ حماسی نیز است کہ مطلع آن زبان زد ہر خاص و عام است۔ یعنی بعد از مرثیہ شام غریبان ”آج مقتل میں عجب بے سروسامان ہیں حرم“ (امروز در مقتل بی سروسامان است حرم رسول) کلام منتخب خطیب شام غریبان عمدۃ العلماء مولانا سید کلب حسین اختر طاب ثراہ است و سپس مضمون پُر معرفت از دکترا آقای نیر مسعود درباره محقق اعظم سید العلماء آیۃ اللہ العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراہ است سپس ہر صفحہ ۶۰ بہ عنوان ”مجلس شام غریبان کا آغاز و ارتقا“ (آغاز و ارتقائے مجلس شام غریبان) مضمونی است معرفت افروز کہ آنرا سید عازم حسین زیدی نوشتہ است و از آن ظاہر می شود کہ آغاز این مجلس کی بودہ است و چہ کسی آنرا شروع کردہ است و بعد از آن از ہمین آقای یک مضمون دیگر است کہ در آن مولانا سید حسن را بہ اختصار معرفی کردہ است غرض ہمہ مسودہ، معلوماتی و تحقیقی است و مشتمل بر ۹۲ / صفحہ است۔

(۲) خاندان اجتہاد نمبر شمارہ، ۵۔ تاریخ اشاعت محرم ۱۴۲۵ھ فوریه ۲۰۰۴ء

این گلدستہ عکس ہای یادگار مشتمل بر ۱۰۰ / صفحہ است و جانب راست نہ عدد عکس از علماء امامیہ ہند می باشد و جانب چپ، عکس ہای صفوۃ العلماء مولانا سید کلب عابد صاحب، مفکر اسلام دکترا مولانا سید کلب صادق صاحب و مولانا سید کلب جواد نقوی است و اداریہ را اسیف جائسی نوشتہ است۔ و بہ عنوان ”مجدد ملت جعفریہ حضرت غفران مآب مولانا سید دلدار علی صاحب طاب ثراہ“ یک مقالہ و مضمون تحقیقی، نوشتہ سید العلماء آیۃ اللہ العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراہ می باشد و سپس درباره حضرت غفران مآب، یک مضمون و مقالہ ایست کہ آنرا علامہ سید سعید اختر رضوی گوپالپوری نوشتہ است و بعد از آن بعنوان ”آیۃ اللہ العظمی مجتہد اعظم سید دلدار علی غفران مآب، یک مضمون است کہ آنرا علامہ سید محمد رضی صاحب پاکستانی نوشتہ است۔ سپس یک مسدس بسیار طولانی بنام خاندان اجتہاد، است کہ آنرا امتیاز الشعرا مولانا سید محمد جعفر قدسی جائسی طاب ثراہ نوشتہ یا بگویم کہ تاریخ خاندان اجتہاد را بہ نظم در آورده است۔ و بعد از آن یک نظمی است کہ آنرا مہر جائسی بعنوان ”ناخدای

ملت“ نوشته است سپس یک مضمون طولانی درباره سلطان العلماء سید رضوان مآب فرزند حضرت غفران مآب است که آنرا سید العلماء سید علی نقی نقوی طاب ثراه نوشته و بعد از آن درباره همان شخصیت یعنی حضرت سلطان العلماء مضمون مختصر ولی جامع و پیر از معرفت و شناخت است که آنرا عماد العلماء علامه سید محمد رضی طاب ثراه نوشته است و سپس درباره جنت مآب مقاله ای است که آنرا سید العلماء آیه الله العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراه نوشته و در آن فعالیتها جنت مآب و زندگی اش به اختصار بیان شده است و بعد از آن مقالاتی است درباره فقهاء اهل بیت که عبارت اند از: عماد العلماء سید محمد مصطفی معروف به میر آغا ملقب به علی بن مآب رحمة الله علیه، مولانا سید ابوالحسن مجتهد، بنیان گذار شیعه کالج و یتیم خانه، قدوة العلماء علامه سید آقا حسن، ذاکر شام غریبان عمدة العلماء آیه الله سید کلب حسین طاب ثراهم که آنرا مولانا سید مرتضی حسین نوشته است. و درباره این شخصیت بزرگ آن مضمون نیز بحد کافی قابل استفاده برای محققین میباشد که آنرا علامه سید سعید اختر رضوی گوپالپوری نوشته است. و بعد از آن مولانا سید سعید اختر درباره لسان العلماء مولانا سید آقا مهدی و صفوة العلماء سید کلب عابد، مضامین و مقالات عالی نوشته است و در آخر مضمونی مشتمل بر ۱۰ صفحه است به عنوان مراکز فتاوی شیعه اوده (لکنؤ) در قرن نوزدهم و بیستم که آنرا سید مصطفی حسین اسیف جائسی نوشته است و این مقاله بسیار تحقیقی و با ارزش است. در آن درباره همه مراکز فتاوی شیعه اوده در قرن نوزدهم و بیستم و بعد از آن به عنوان خاندان اجتهاد، اشعار برگزیده از مسدس مولانا نسیم آموهوی طاب ثراه می باشد.

(۳) خاندان اجتهاد نمبر شماره، ۶ تاریخ اشاعت و سامبر ۴۰۴م:

این گلدسته یادگار مشتمل بر ۳۲۱ صفحه است. طرف راست نه عدد عکس از عالمان ممتاز از خاندان اجتهاد و جانب چپ عکس های صفوة العلماء مولانا کلب عابد و مفکر اسلام مولانا کلب صادق و مولانا سید کلب جواد است داخل صفحه در ذیل تصویر حضرت غفران مآب درباره شخصیت ایشان تبصیره ای است که آنرا مولانا عبدالحسین نوشته است. اداریه این ماهنامه بعنوان حضرت غفران مآب که آنرا اسیف جائسی نوشته است، قابل استفاده میباشد و بعد از آن مقاله ای تحقیقی در مورد مجدد شریعت حضرت غفران مآب علیه السلام نوشته سید العلماء سید علی نقی نقوی طاب ثراه است. و بعد از آن قصیده ای طولانی و معرکه آرای مشتمل بر ۸۴ بیت در مدح حضرت امام علی ابن ابی طالب علیه السلام میباشد که آنرا غفران مآب بزبان فارسی گفته است. و سپس در شان حضرت غفران مآب منظومه ای است که آنرا مولانا سید علی یاور صدر

اجتهادی نوشته است بعد، به عنوان ”استاد هراستاد“ مسدسی است که آنرا بادشاه مرزا لکنوی گفته است. و در آن مدح و ثنایی حضرت غفران مآب و اعتراف کامل به خدمات ایشان میباشد سپس به عنوان ”هندی موسی“ مسدس است در شان حضرت غفران مآب که آنرا مولانا دلدار علی نقوی راز اجتهادی نوشته است این بیک صورت سرگذشت حضرت غفران مآب است که به شکل نظم درآمده است. و بعد به عنوان ”رهنمای حق“ نظمی است که آنرا محشر لکنوی گفته است و در آن مدح و ثنای غفران مآب و کارهای ایشان ذکر شده است. سپس بعنوان ”سید المصلحین“ حضرت غفران مآب نظم است که آنرا آقا تنویر مهدی نقوی تنویر نگروری گفته است آن نیز در مدح و ستایش غفران مآب نوشته شده و در آن با ذکر پنج عدد از فرزندان ایشان، تذکره تصنیفات ایشان نیز آمده است و بعد از آن، درباره سلطان العلماء فرزند حضرت غفران مآب که در لکهنو یک دولت شرعی که البته محدود تشکیل داده بود، مضمونی است که آنرا فاضل نبیل چودھری سید سبط محمد نقوی نوشته است.

سپس مقاله ای است که آنرا دکتر محمود الحسن درباره مؤسس شیعہ کالج ویتیم خانہ، قدوة العلماء مولانا سید آقا حسن طاب ثراه نوشته است. باز درباره همان شخصیت بزرگ یعنی قدوة العلماء مولانا آقا حسن، مقاله تحقیقی است که آنرا اسیف جائسی نوشته است و در این مضمون، مؤلف شعرهای را نیز شامل کرده است که در آن تذکره قدوة العلماء وجود داشته است سپس در شان قدوة العلماء یک نظم درباره مدح و ستایش ایشان و دو عدد قطعات تاریخ باعتبار سال بحری و میلادی است که آنرا تنویر نگروری نوشته است. و بعد از آن به عنوان ”معمار قوم“ یک قصیده مال شیبب جائسی و سپس در شان قدوة العلماء طاب ثراه یک قصیده است به عنوان ”مرد مستقبل شناس“ که آنرا تذبیب نگروری گفته است. و بعد از آن در گذارشات سفارتی نواب سید محمد ذکی علی خان ہاتف، به عنوان ذکر علماء خاندان اجتهاد، مضمونی است که آنرا مولانا فصاحت حسین نوشته است. سپس درباره یک شخصیت اُمّی ولی مشہور و با کمال یعنی چھنگا صاحب حسین جائسی، مضمونی با نمونه های اشعار اش است که آنرا عابد حسین حیدر نوشته است که بعد از مطالعه آن، کسی نمی تواند بدون اعتراف بکمال این شاعر اُمّی بماند. سپس در ذیل عنوان کتاب های سود بخش سید العلماء، مضمونی است که آنرا مولانا حیدر علی ساکن سوریه نوشته است و در آن فقط فهرست آن کتاب های از سید العلماء سید علی نقی نقوی طاب ثراه است که در کتاب خانہ اسیف جائسی وجود دارد یا در کتاب های دیگر که مؤلف بآنها دست یافته است. باز مسدسی است در شان حضرت صفوة العلماء به عنوان ”روی داد خون چکان“ که آنرا اثر مہر بلوری نوشته است. سپس مقاله ای است که آنرا سروش اکبر

نقوی ساکن اله آباد نوشته است و این مقاله درباره مستجاب شدن دعاهاى مومنین موقع تولد با سعادت سرپرست و بنیان گزار مؤسسه نوربدايت مولانا کلب جواد است. و در آخر به عنوان ”صفوة العلماء مولانا کلب عابد صاحب کی زندگی“ (زندگی مولانا کلب عابد صاحب) باختصار ذکر شده است. و باین شکل این گلدسته یادگاری که حاوی ۱۳۲ صفحه است نیز حیثیت اش دستاویز تحقیقی دارد.

(۴) خاندان اجتهاد نمبر شماره، ۷ تاریخ اشاعت و سامبر ۵۰۵ هجری:

جانب راست عکس مجدد شریعت آیه الله العظمی سید دلداری علی نقوی غفران مآب و جانب چپ عکس های صفوة العلماء مولانا کلب عابد، مفکر اسلام مولانا کلب صادق و مولانا کلب جواد نقوی است. و در این شماره اداریه به عنوان ”مؤسس خاندان اجتهاد“ بقلم اسیف جائسی است و بعد از آن بترتیب درباره غفران مآب و پنج تایی از فرزندان ایشان یعنی آیه الله العظمی سلطان العلماء سید محمد رضوان مآب (۲) آیه الله سید علی (۳) آیه الله سید حسن (۴) آیه الله سید مهدی (۵) آیه الله سید حسین علیپن مکان، نوشته های از لسان الهند مولانا مرزا محمد بادی عزیز لکنوی است. و از آن مراتب و درجات این شخصیت های بزرگ هویدا است و بعد از آن به عنوان ”علامه سید العلماء علیپن مکان“ مضمونی است که آنرا استاد العلماء علامه سید گلاب علی شاه بخاری نوشته است و بعد از آن مقاله ای است از صاحب مطلع انوار مولانا سید مرتضی حسین فاضل لکهنو در مورد حضرت باقر العلوم آیه الله العظمی سید محمد باقر رضوی طاب ثراه و سپس در رابطه با فرد ممتاز خانواده و مایه افتخار و شاعر بلند افکار خلاق مضامین نواب مولانا سید مهدی حسین نقوی ماهر آجتهدادی، مضمونی است که آنرا لسان الهند مولانا مرزا محمد بادی عزیز لکنوی نوشته است و این باعث شده که ”شان ما هنامہ“ دو برابر گردد. و بعد از آن درباره قلم توانا و پیر آوازه و معروف هند سید العلماء آیه الله العظمی سید علی نقوی طاب ثراه مضمونی است که سلامت علی رضوی نوشته است و در آن لحظات یادگاری اش را یادآوری کرده است که همراه سید العلماء گذرانده بود و بعد در آخر مرثیه علم و علماء است که اثر قلم شاعر معروف و حاضر خانواده اجتهاد و شاعر آل محمد سید قائم مهدی نقوی ساحر آجتهدادی است و در میان این گلدسته، عکس های عالمان بزرگ این خانواده اجتهاد همراه با تاریخ های تولد و فوت شدن شان، برای راهرو جاده تحقیق کارآمده است و این شماره حاوی ۱۲۴ صفحه میباشد.

(۵) خاندان اجتهاد نمبر شماره، ۸ تاریخ اشاعت و سامبر ۵۰۶ هجری کل صفحات ۱۲۴:

مندرجات این اثر عبارت اند از: (۱) اداریه (۲) سلسله نسل غفران مآب، تصنیف آیه الله العظمی سید العلماء سید علی نقوی طاب ثراه (۳) خطیب شام غریبان مولانا کلب حسین مجتهد بقلم

سید العلماء مولانا سید علی نقی نقوی (۴) حسینینہ مجدد شریعت حضرت غفران مآب بقلم ابوالبلاغہ مولانا سید علی داور صاحب (۵) حسینینہ حضرت غفران مآب، تصنیف مولانا سید آغا مہدی اجتہادی (۶) ”مدرسہ سلطانیہ اودھ کی پہلی سرکاری امامیہ درسگاہ“ (مدرسہ سلطانیہ اولین درسگاہ امامیہ دولتی اودھ) بقلم فاضل نبیل چودھری سید سبط محمد نقوی طاب ثراہ۔ انتخاب مضامین مذکورہ بالا ثبوت زندہ ای است بروست نظر مدیر ماہنامہ۔

(۶) خاندان اجتہاد نمبر شمارہ، ۹ تاریخ اشاعت ذی قعدہ ۱۴۲۸ھ / نومبر ۲۰۰۷ء کل صفحات ۱۳۲:

جانب راست نہ عکس از علماء بزرگ و طرف چپ علاوہ بر عکس صفوة العلماء مولانا سید کلب عابد نقوی رحمت مآب طاب ثراہ در وسط، عکس های عالمان موجود این خانواده است کہ بحمد اللہ ہنوز مصروف در انجام کار ہای علمی، ادبی، تحریری، تقریری و تحقیقی می باشند خداوند متعال ہمہ شان را در حفظ و امان خود نگہدارد۔

مندرجات این تذکرہ عبارت انداز: (۱) اداریہ بقلم مدیر اسیف جائسی (۲) مجدد ملت حضرت غفران مآب بقلم آیۃ اللہ العظمی سید العلماء سید علی نقی نقوی (۲) خاندان اجتہاد و عزاداری امام حسین علیہ السلام بقلم مصطفی حسین نقوی اسیف جائسی (۴) قصیدہ بزبان فارسی بقلم حضرت غفران مآب (۵) سلطان العلماء رضوان مآب بقلم سید العلماء سید علی نقی نقوی (۶) ”ہندوستان کی پہلی مسند اجتہاد اور شیعوں کی پہلی نماز جماعت“ (اولین مسند اجتہاد در ہند اولین نماز جماعت شیعہ) بقلم مصطفی حسین نقوی اسیف جائسی (۷) ممتاز العلماء جنت مآب بقلم آیۃ اللہ العظمی سید علی نقی نقوی طاب ثراہ (۸) خلاق مضامین نواب مولانا مہدی حسین ماہر اجتہادی بقلم مرزا محمد ہادی عزیز لکنؤ (۹) آقای ملت قدوة العلماء مولانا سید آقا حسن بقلم سید مصطفی حسین نقوی اسیف جائسی (۱۰) طوفان درد۔ رثاء سید العلماء نوشتہ ادیب با کمال م۔ ر۔ عابد صاحب لکنؤ۔ (۱۱) خاندان اجتہاد (مسدس) بقلم امتیاز الشعراء مولانا سید محمد جعفر قدسی جائسی۔ با اینکه ہر سالہ از این سلسلہ دارای عظمت و اہمیت می باشد ولی در این شمارہ مطالب بسیار تحقیقی جمع آوری شدہ است و باین سبب این شمارہ در میان ہمہ ماہنامہ ممتاز و دارای اہمیت بسزای است۔

(۷) خاندان اجتہاد نمبر شمارہ، ۱۰ تاریخ اشاعت شوال ۱۴۲۹ھ / اکتبر ۲۰۰۸ء

طرف راست سرورق، عکس مؤسس خاندان اجتہاد حضرت غفران مآب و طرف چپ ہمراہ غفران مآب عکس چہار دہ تن از عالمان بزرگ از این خانوادہ می باشد۔ مندرجات این حسب ذیل اند: (۱) ادارہ بقلم ادیب باکمال م۔ر۔ عابد لکنؤ (۲) حضرت غفران مآب و عماد الاسلام بقلم علامہ عبدالحسین صاحب فلسفی رحمۃ اللہ علیہ (۳) ”مدرسہ سلطانیہ کے محرک و مرغب“ (محرک و مرغب مدرسہ سلطانیہ) بقلم فاضل نبیل چودھری سید سبط محمد نقوی مرحوم (۴) ”مدرسہ سلطانیہ کے منتظم و مدرس اعلیٰ“۔ (منتظم و مدرس اعلیٰ مدرسہ سلطانیہ) این مقالہ نیز بقلم چودھری سید سبط محمد نقوی طاب ثراہ نوشتہ شدہ است (۵) آیۃ اللہ العظمیٰ سید محمد ابراہیم بقلم زیدۃ العلما مولانا سید آقا مہدی (۶) آیۃ اللہ سید ابوالحسن رضوان مکان بقلم علامہ ہندی آیۃ اللہ سید احمد نقوی طاب ثراہ (۷) خاندان اجتہاد - یونس زیدپوری کی تاریخوں میں (خاندان اجتہاد - در تاریخهای یونس زیدپوری) بقلم م۔ر۔ عابد لکنؤ (۸) عربی ادب میں سید العلما کا مقام اور کارنامے (مقام و کارنامہ ای سید العلما در عربی ادب) بقلم آقا سلامت رضوی لکنؤ (۹) قلم آشوب پروفیسر سید وحید اختر، علی گر (۱۰) آفتاب علم و عمل (نظم) بقلم اعجاز بہوی (۱۱) تاریخ وفات سید العلما (قطعہ و نظم) بقلم آقای تنویر نگروری (۱۲) ”یک نظم“ دریاد محقق اعظم، نوشتہ تذبیب نگروری و در آخر، خطبہ حامی اتحاد بین المسلمین است این تذکرہ کاملاً خزانہ ای است برای شناخت و معرفت۔

(۸) خاندان اجتہاد نمبر (شمارہ، ۱۱) تاریخ اشاعت شوال ۱۴۳۰ھ / اکتبر ۲۰۰۹م:

این شمارہ مشتمل بر ۱۰۰ صفحہ است۔ طرف راست سرورق نہ عکس از علماء بزرگ و طرف چپ نہ عکس از شاعران دارای مہارت از این خاندان اجتہاد می باشد و بایں اعتبار این سرورق دارای اہمیت زیاد شدہ است چرا کہ این عکس های متعلق بہ شخصیتہای است کہ بہ تفوق و بالادستی شان در علم و عمل، ہمہ مومنین در ہند و خارج ہند اعتراف دارند مندرجات این شمارہ از این قرار اند (۱) ادارہ بقلم م۔ر۔ عابد (۲) حیات فردوس مکان بقلم حکیم ملت علامہ ہندی آیۃ اللہ سید احمد نقوی طاب ثراہ (۳) اودھ کے سرمایہ سے عرب میں ٹھنڈا پانی (از سرمایہ اودھ آب خنک در عرب) بقلم مولانا آقا مہدی (۴) استاذ الشعراء مولانا سید محمد کاظم جاوید اجتہادی بقلم حسینی شاعر سید ظفر عباس نقوی فضل اجتہادی (۵) مرثیہ در حال ذاکر شام غریبان مولانا سید کلب حسین بقلم نواب سید سرفراز علی خان شاکر (۶) وصیت نامہ و عکس وصیت نامہ بقلم عمدۃ العلما مولانا سید کلب حسین طاب ثراہ (۷) سید العلما کی شخصیت کے چند خصوصی و امتیازی خطوط (چند خطوط خصوصی و امتیازی متعلق بہ شخصیت سید العلما) بقلم م۔ر۔

عابد (۸) قطعات تواریخ علماء و فقہاء خاندان اجتہاد از نوشته خانم بنت زہر الکنؤ (۹) در آخر خطبہ ای است مال حامی اتحاد بین المسلمین۔ کل شمارہ باعتبار شکل و معنی لائق دید و مطالعہ است۔

(۹) خاندان اجتہاد نمبر (شمارہ ۱۲) تاریخ اشاعت ذی الحجہ ۱۴۳۱ھ / نومبر ۲۰۱۰ء:

طرف راست سرورق نہ عکس از علماء بزرگ و طرف چپ نہ عکس از شعراء بزرگ خاندان اجتہاد میباشند مندرجات این شمارہ حسب ذیل اند:- (۱) ادارہ بقلم م۔ر۔ عابد (۲) خصائص علویہ (خصوصیات غفران مآب) بقلم مولانا آقا مہدی (۳) صاحب ذوالفقار بقلم مولانا احمد علی واعظ (۴) غفران مآب اور مشاہد مقدسہ (غفران مآب و مشاہد مقدسہ) بقلم مولانا سید علی داور (۵) غفران مآب ایک فلسفی کی نظر میں (غفران مآب در نظر یک فلسفی) بقلم مولانا شیخ محمد مصطفی (۶) تذکرہ فرزندان غفران مآب بقلم مولانا سید محمد جواد (۷) اعلم العلماء سید سبط حسین نقوی جائسی بقلم مولانا سید علی داور (۸) حجة الاسلام مولانا سید محمد تقی ابن سید العلماء سید ابراہیم بقلم آقا مہدی (۹) سید العلماء کی حیات اور کارنامے (حیات و کارنامہ ہا ای سید العلماء) بقلم سلامت علی رضوی (۱۰) استاذ الاساتذہ مولانا سید محمد رضوی بقلم سید محمد محسن لکنؤ (۱۱) غفران مآب سے رحمت مآب تک (از غفران مآب تا رحمت مآب) بقلم سلامت علی رضوی (۱۲) پیام صفوة العلماء مولانا سید کلب عابد طاب ثرا کہ آنرا فاضل نبیل چودھری سید سبط محمد نقوی نوشته است۔ (۱۳) مبلغ اتحاد و اتفاق بقلم جناب احمد ابراہیم علوی و در آخر، آخرین خطبہ حامی اتحاد بین المسلمین، این شمارہ در ماہ نوامبر ۲۰۱۰ء منتشر شدہ است و کل ماہنامہ ہر ۱۰۰ صفحہ اشتمال دارد۔ و قبل از شمارہ چہارم، سہ ماہنامہ پیش از تاسیس موسسہ نور ہدایت انتشار یافتہ است و در ہر کدام صرفاً یک و یا دو مقالہ بہ تذکرہ علماء تعلق داشت اما در بقیہ مقالات موضوعات دینی مطرح شدہ اند

۱۰۔ خاندان اجتہاد نمبر (شمارہ ۱۳) تاریخ اشاعت ذی الحجہ ۱۴۳۳ھ / اکتوبر ۲۰۱۲ء:

ہم مانند سالہای گذشتہ امسال ہم طرف راست سرورق نہ عکس از علماء کرام۔ و طرف چپ نہ عکس از شعراء دبستان خاندان اجتہاد میباشند۔

مندرجات این شمارہ حسب ذیل اند:-

۱۔ ادارہ بعنوان خاندان اجتہاد کے نام از قلم م۔ر۔ عابد۔

۲۔ حضرت غفرانمآب ﷺ از قلم زیدۃ العلماء مولانا سید آغا مہدی۔

۳- سرکار سید العلماء بحیثیت مدرس از قلم مولانا سید محمد شاکر نقوی۔

۴- ادیب اعظم مولانا سید محمد باقر شمس از قلم آقای حسین انجم۔ پاکستان در آخرین شماره فهرست مطاعات نورهدایت فائونڈیشن است۔

این شماره هم مشتمل بر مطالب دانش افزائی و لائق استفاده است۔

انتشارات نورهدایت

علاوه بر شعبه اشاعت نورهدایت، این موسسه، برای فروخت مطبوعات اش و کتاب های انتشارات دیگر، یک مؤسسه انتشارات نیز باز کرده است که زیر نظر این موسسه کار می کند۔ و هدف از این انتشارات آنست که مومنین بتوانند کتاب های مورد پسندشان را خریده و مطالعه نمایند۔

علاوه بر خدمات مذکور، رحمت مآب دارالمطالعه نیز زیر نظر این موسسه برای خوانندگان با ذوق و شوق خدمتش را انجام می دهد۔ و همراه آن، کتاب خانه عمدة العلماء که دارای کتاب های با اهمیت است و زیر نظر موسسه، قلب محققین و مصنفین را سیراب می کند۔

و برای تفصیلات بیشتر، می توانید به سائت www.noorehidayatfoundation.com را مراجعه کنید۔ در این سائت فهرست کل مطبوعات و مضامین را که در شعاع عمل چاپ شده است می توانید ملاحظه بفرماید۔

شعبه تعاون:

مؤسسه نورهدایت حسب توانش، طلبه های تنگ دست را گاهی تعاون مالی نیز می کند که تفصیل آنرا در حساب سالیانه (رترن) می توان ملاحظه نمود۔ علاوه بر آن، برای معالجه مردم بی چاره نیز حسب توانش امداد می کند که نمی توانند بذات خود شان معالجه کنند کسانی که از این موسسه سال گذشته، امداد مالی گرفتند تفصیل شان را می توان در حساب سالیانه (رترن) موسسه ملاحظه نمود ولی بخاطر حفظ آبروی شان نمی توان اسماء آنان را ذکر کرد۔ اهدافی که در آینده در نظر گرفته شده۔

★ تخلیق و ترتیب و ترجمه اولاً در زبان اردو سپس در زبان ہندی و انگلیسی و بعد در زبان های دیگر کشور۔

★ اشاعت سرگذشت های معصومین علیہ السلام و شخصیت های برگزیده۔

- ★ نشر و اشاعت افادات عالیہ خاندان اجتہاد و دیگر علماء و مصنفین۔
- ★ تاریخ تشیع و شیعہ ہا۔
- ★ نشر و اشاعت تذکرہ ہای علماء، دانش مندان و ادباء بہ شکل کتاب۔
- ★ نشر و اشاعت مزید در رابطہ با اخلاقیات و اصلاح رسوم۔
- ★ تلخیص و تہذیب و ترجمہ از کتاب ہای بلند درجہ مثل عماد الاسلام، أساس الأصول، ضریۃ حیدریۃ، حدیقہ سلطانیہ، نرہۃ اثنا عشریہ، و عبقات الانوار۔
- ★ درست کردن موسوعہ شیعی۔

در ہمہ این کارہای مہم ما ہمراہ تعاون با اخلاقی تان، بہ شدت نیاز بہ تعاون مالی دارد کہ بدون آن انجام این امور تقریباً ناممکن می باشد لذا قلب تان را و انمودہ کاملاً این مؤسسہ را تعاون بفرمائید تا ہمراہ تحقیقی، علمی و ادبی، کار ہای ملی و اجتماعی نیز بانجام برسد۔

سید مصطفی حسین نقوی اسیف جائسی

مدیر مسئول ماہنامہ 'شعاع عمل' (ہندی وارد و) و خاندان اجتہاد نمبر

و مدیر ہفت روزہ 'واعظ' لکنؤ و دبیر مؤسسہ نور ہدایت لکنؤ

معرفی مؤسسہ نور ہدایت